

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

zobowiązanie: 1939 A. Raj
oprac. 2. VII 2014 A. Raj

brak od 1 2014

LWP

HOŁUBECKA Bernarda

Zam. Paulukiewicza 10 10 10

1751/USK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

1751/usi LUP

HOŁUBECKA Bernerde

20m. Peukiewicz

I./1. Relacja —

K.1, S.2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓

K.1, S.2

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 2

VI. Fotografie —

I/1

Relacja

Życiorys Hołubickiej Bernardy z em. Pawlukiewicz
sporzędzony własnoręcznie podpisany [1968r]
rękopis, oryg. k 1, s. 2

Życiorys Hołubickiej złożona do Fundacji T. Krolikowska
11 1998 r.

Лыцарыс.

II-1

dnia 29 I 1968r.

17/24

320

Urodziłem się dn. 7 kwietnia 1927 r. z ojca Michela i Antoniny z domu Holubeckej. Urodziłem się w miejscowości Bnozin pow. Sarny woj. Wołyn. Od lat 7-ми razem uczęszczałem do szkoły podstawowej we wsi Bnozinas obywatelskim byłam przy rodzicach na 14-letnim gospodarstwie, po ukonczeniu 7 kl. pracowałem na gospodarstwie, do 1943 r. w 1943 r. w lipcu nasze gospodarstwo splądrowano z rąk bandy ukraińskiej, tak że musiałem uciec z rodzicami opuścić swoją wiosnę w której się urodziłem i wyjechać do najbliższego miasteczka Rafalańka. Po kilku dniach mojego pobytu w tym miasteczku spotkało mnie wielkie nieszczęście byłam w domu u państwa Sobotań jako subkustorka, do małego pokoiku przez okno na parterze w drapat się niemiłosiernie z pistoletem w rękę i zaczął przyszywać mnie odnóżami partyzanckie strzelił najpierw do mojego 14-letniego brata ranął go w brzuch a drugą kulę wymierzył do mojej głowy przystawił lufa pistoletu do mojej skroni, a momentem później posiągnął za sprężaczką i wypał kulę trafił mnie w obojętą prawą stronę kulsz poszedł w dół tak że przeszedł przez oskrzele płuc. Matka wraz z rodzicami moimi była w domu. Po kilku minutach plądrowatwa obrodnicarce opuścił pokój wznosząc drzwi na klucze i wyszedł spowrotem oknem, tak że odejść nas od jakiejś pomocy ludzkiej pomocy. Ja jednak przytomności mi straciłem, wysiłem równie przez okno i walczyłem z swoimi bliznami, którzy udzielił pomocy mi i mojemu bratu który był już bez nadziei do życia. Po kilku dopiero godzinach znalazłem się w szpitalu w m. Kowel tam mam dopiero lekarzy udzielił trochę szerszej pomocy, ratując życie moje i brata.

Po kilku dniach mojego pobytu w szpitalu w Kowlu, otrzymałem
tam zawiadomienie ze moich rodziców kurierem w głąb
niemieckiej, na przymusowe roboty. Ja po przyjęciu do zdrowia
pozostałem pracować w szpitalu w Kowlu, ciężko mi bardzo
pracy i obciążeniem w jakim się znalazłem lecz nie trwało to
długo. Kontynuując sobie jeszcze zabezpieczenie życia ciężko mi się
dostać do partызantki w okolicy Kowla w miejscowości Zesmy
- ki trochę skomunizowanych lekarstw i opatrunków w szpitalu
w rezerwach żandarmerii niemieckiej odstawił mi na
komentary niemieckie a z tamąd na górze do innych
starych w okolicy Kowla byłam tam siedziałam 6 tygodni
po 6 tygodniach przymusowo mnie do więzienia w tym
28 miesiące tam siedziałam 13 miesięcy aż do chwili wywo-
żenia Kowla przez partyzantów i wyjścia Kadzicki. Z Kowla
w ~~to~~ wyjechałem do miejscowości Włodawy nad Bugiem
tam pracowałem w szpitalu w 1944 r. jesienią w kroczys
1 Dywizji Tomicz. Tadeusz Kosciuszki i Samodzielna Jedno-
stka Samotna otwiera szpital w którym pracowałem i w 1944 r.
w grudniu 1, 13, 1944 r. zostałem zmobilizowany do wojska 1. Dywizji
i w lutym 1945 r. naszą jednostkę z Włodawy wysłano na front
ciężko się po Berlin. Po kapitulacji Niemiec w 1945 r. we wrześniu
25 września zostałem zmobilizowany do cywila i zamieszkałem
w woj. Poznańskim w pow. Krotoszym. Pracowałem jako Instruktor
wychowania Politycznego i młodzieży do 1950 r. w 1950 r. wyszedłem
na i w obecnej chwili pracuję jako krawcowa prowadzący pracownię
Tupniętwo.

Pawłukiewicz Bernardy.

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące reletora

Ankieta socjologiczna dotycząca losów kombatanek po wojnie, opracowana przez Irenę Krolikowską w 1967r. do celów badawczych. Ankieta wypełniona własnoręcznie przez Pawlikiewicz Bernerdę w 1968r. rękopiśm., oryg. K 3. s. 6

Ankieta Pawlikiewicz Bernerdy złożona do Fundacji J. Krolikowskiej w 1998r.

I/3-1 17/48
320

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednio podkreśl/
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego: Dlatego że mieszkam za kompletnie miłego spokoju wypoczynkowego. Po przeżyciach frontowych pragnę jak najtwardszą ciszę, wypoczynku nerwowego. Przez dłuższy okres mego pobytu na wsi starałam się spędzać chwile w samotności.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu: Po zdemobilizowaniu osiedliłam się na wsi w pow. Krotoszyński woj. Poznański. Osiedliłam swoich rodziców, przez rok pracowałam wspólnie na gospodarstwie, z rodzicami. po jakimś czasie uprzykrzyła mi się monotonna praca. Przez kilka miesięcy w kwaterze Referatu Wojskowego wydelfoowana zostałam na kurs gminnych Instruktorów i tancerzów narodowych i regionalnych po zakończeniu tego kursu zostałam w tamtejszej gminie organizować zbirki z młodzieżą przeważnie z dziewczynkami i uczyć i tancerzów przeważnie narodowych i różnych podgatunków z wczesnych wieków wojennych. Tam też zdarzało mi się zająć z młodzieżą tamtejszych wsi.

Dnia a nawet wieczory zimowe spędzałam stale z młodzieżą w bocznej izbie świetlicy. Niekiedy również i do chłopców Strazy Pożarnej jednym słowem nie miałam żadnych ciszkich warunków co do osiedlenia się. Włocha naszego szły zawsze z pomocą dla żołnierzy

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
przyjaciele,
państwo,
społeczeństwo,
instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:

tak,
nie.

Jeżeli tak, to dlaczego uważałaś to za konieczne:

Dlatego iż będnę jara zawod i ten japie kolwiek stałom się w szlachetnie
właśnie osobę i również upiśknęła naszą ojczyznę, przecież brak było
urzędników i inteligencji zaraz po wojnie. Instrukcja i zawod
zwiększają to za szlachetność każdego obywatela. Polscy ludowy

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcanie się:

- już w roku 1945,
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

W 1947 roku wyjechałam do Szerszina
na szkołę polityczną, kształtowałam tam
na Instruktorów wychowania Politycznego.

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:

- ukończyłaś szkołę podstawową,

- " " " zawodową,

- " " " średnią ogólnokształcącą,

- " " " " zawodową,

- wyższą.

w 1957 zdobyłam zawod krawcowej

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Mieszkałam na wsi i również krawcowe
odbywał się na miejscu byłam już młodzią i to mi najlepiej odpowiadało
przy moich trudnych okolicznościach, więc ten zawod powinien mieć każdy gospodyni
Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończy-
łaś:

8. Podaj zawód, w jakim pracujesz:

Pracuję w zawodzie krawcowej
prowadzę chatajnie.

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ :

Zarobek mój miesięczny wynosi
620 zł. Gospodarstwo mam polskim

b/ Jakiego posiadasz mieszkanie:

2 pokoje i kuchnię mieszkałam w budynku czynszowym

c/ Czy posiadasz:

Telefon,
radio,
telewizor,
adapter,
pralkę,
lodówkę,
odkurzacz,
irne;

radio i maszyna do szycia

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak , nie.
 - zawodowych tak , nie.
 - społecznych tak , nie.
 - naukowych tak , nie.
 - małżeńskich tak , nie.
 - towarzyskich tak , nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
 Tak, nie.

Dlaczego: Dlatego ze prostej rzeczy w ciężkich warunkach
 jestem skłonna współpracować w swoim zawodzie chętnie
 tak ze brak mi czasu na jakąkolwiek korespondencję

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

15. Napisz , kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci,
 w jakim wieku: Zamąż wyszłam w 1950r. Charaktery małżeńskie są dobrą
 z matris istną jestem zadowolona mammy wspólnie wyrosliśmy
 pomimo ciężkich przeżyć oboję jesteśmy nerwowi.

Dzieci mammy troje syn ma lat 17 już pracuje z powodu ciężkich warunków
 domowych córka lat 16 uczy się w Z.S.Z. już ten rok i córka
 lat 15 niegdyś się nie uczy!

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Córka uczy się w Z.S.Z. Syn nie uczy się pracuje
 i najmniej córka nie dostaje się na praktykę
 i z tego powodu musiał uczyć szkołę
 - Jak kierowałaś ich losami:

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei:

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami: Często miałem opowiadać przeżycia z frontu stawiły mi pytania na które musiałem odpowiedzieć często opowiadałem w szkole o tym z tyłem w wojsku, mam portret wojskowy którym często się chwalam do kolegów i koleżanek.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią?

Są chwile przyjemnych wspomnień a są i chwile ciężkie i przykre, wspomnieliśmy ale nieogry są chwile dobrych wspomnień, bojsli się coś Dlaczego tak jest: przeżyto i się przeżyło to są wspomnienia wszystkie złe i dobre są miłe.

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

Jako kobieta mam do dziś zaszczyt z miesiąca mundur.

nie uważam to za ujemną raczej szerzę się swoją książką Wojskowa

Podaj przykłady: i byłem z tyłem żołnierzem 1.szej Dywizji Kosciuszkiej

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe?

Podaj przykłady: Obrona własnego życia i wyzwolenie naszego kraju

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady: Nie

I/3-6

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

20. Podaj:

a/ Ile miałas lat w chwili mobilizacji: 1. 12. 1944 r. zostałam z mobilizacją miałam lat 17.

b/ Jakie miałas wykształcenie? miałam 7 kl.

- c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:
- miasto stołeczne,
 - miasto wojewódzkie,
 - miasto powiatowe,
 - miasteczko,
 - wieś,
 - osiedle.

Breżany pow. Sarny woj. Wołyński

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją? Włodawa.

e/ Gdzie pracowałaś? Pracowałam w szpitalu.

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko? Szeregowiec.

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?
Na froncie otrzymałam dyplom za dobrą walczność

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

IV

Korespondencja

Liść Pawlukiewicz Bernardy z datą 29 I 1968r. adresowany
do Ireny Krdtkarskiej „Szencuna Moja Przejacisko”.

rskopis, oryg. K 1, s. 2

17/18

Szanowny Mój Przyjacielu!

Serdecznie się tym cieszę iż Pani zapomniała, i egory wyobrażam sobie bochaństwo pani. Po tak długich latach powojennych a jednak ktoś się zwrócił mozym interesy. To jednak Pani.

Cheć pani poznać moją codzienną zycie, prosto niemać ehei do opisywania przykre mi się wystawiać w ten sposób, ale jestem szersza wobec drugiej kobiety. Od lat 16-tych przeszedłem wielką drogę cierniową chećtem być i ta bochańska która kiedyś mi była a dziś poszła to tak w zapomnienie. Dziś już bochańcem nie jestem, jestem łowcą zmiętym nie nadającym się do mojej wojny, niemam już już zdrowia jak miedziem w zyciu i tym w ławie, w ławie pniełoby się być am operowania na wysokości. Nie ma w czasie frontu. Po wojnie 1947r. zachorowałem na choroby na jejim kach miałem bardzo ciężką operację przez rok czasu walczyłem z własnym zyciem ławie trierdnie za to w szpitalu z pnieństwem, fakt. Trzecim swoję latę spędziłem w okopach pierwszej linii frontu w głodzie i chłodzi. I Coż mam za to? dwa pokoje i kuchnię wyższowa za 114 zł miesięcznie ma się mam 3-je dzieci na zdrowiu, ma się mój jest reneista od 6 lat już lat ma 950 zł miesięcznie był również bochańcem jako Anonie za uspom lna walek dostał się na Syberię ekad uoćił już chore na zapalenie stwov i był traktowany przez U-Be jak pies. Dziś już otoję nie mam już zdrowia ja zarabias 600 do 700 zł miesięcznie ma 950 renty gospodarstwa rządowego nie posiadamy. zyciem wyłbieram był e tej wymienionej sumy kisa przez siebie przez wyobraze moją codzienną zycie. za 1500 zł miesięcznie i trójis dziec 14

W wieku 17 lat poszedł do pracy pomimo że był
dobrym uczniem zmusił go niedostatek do nauki.
Córka lat 16 chodzi do 3-ciej kl. szkoły zawodowej,
córka lat 14. Wogule mi mogła się dostać na praktykę bo jest
samotna, bo poszła od 6-ciu lat do szkoły 3-ciej kl. i w 14-tych latach
ukończyła 8 kl. Także z dni frontu były do wyjeżdżania
a moje, dzisiejsze warunki są trudniejsze, pomimo że tyś lat
już po wojnie. Długo pamieta mi pamieta o tej garstce
tych kociet które walczyli? Proszę nas tak może być. Czy
mi możemy dostać chociaż jedną razową zapomogę chociaż
na urzędniczą własnych mieszkań czy może dzień niedzielną za co
rodzice jejich straciły chociaż moja chociaż miernie to latami
ani radzę w domu, bo mi nie wystarczy nawet na raty wycie
sejmi już jest po rejestracji wojskowej, proszę mi też
pytać mamusia o dłużej, ei chociaż ma jakiś wózek mi
wysłę jeśli ty jesteś chora, Należy do Z.B. O.W. i D. i bpteam
składki mam silną nerwicę serca i rozstrój nerwowy.
Szanowne Pomyślenie może zmusić tym swoim piśmieniem
ale tutaj są wystawie obojętnie boli, to mi zawsze ulży.
Proszę mi pomnieć w jaki sposób mogę się dostać na
wojskową komisję lekarską. Jestem chora poważnie mam
skierowanie na operację tak że przy końcu stycznia albo na
początku lutego bsnade w szpitalu. Proszę prowadzić koresponden-
cję a ja bsnade starac się na wszystko odpowiedzieć. Proszę
eś jakies mi dnie o mi się w piśmie bo jeśli coś pisze o przeżyciu
w tym to się denerwuję.
proszę o szybki odpis.

Paulukiewicz Barbara

151

LWP

J. 1751/usk
HOŁUBECKA Bernarda
zam. Pawlukiewicza

Nazwiskowe kody informacyjne

i

T. 1751/WK

PAWLUKIEWICZ Bernarda od 1950
z d. Hołubecka

Zródła informacji:

Ankieta anonimowa z 1967r.
Życiorys
Korespondencja

Złożono :

Archiwum Pomorskie A.K.
87-100 Toruń ul.W.Garbary 2.

17/18
I.Król./98

HOŁUBECKA Bernarda

